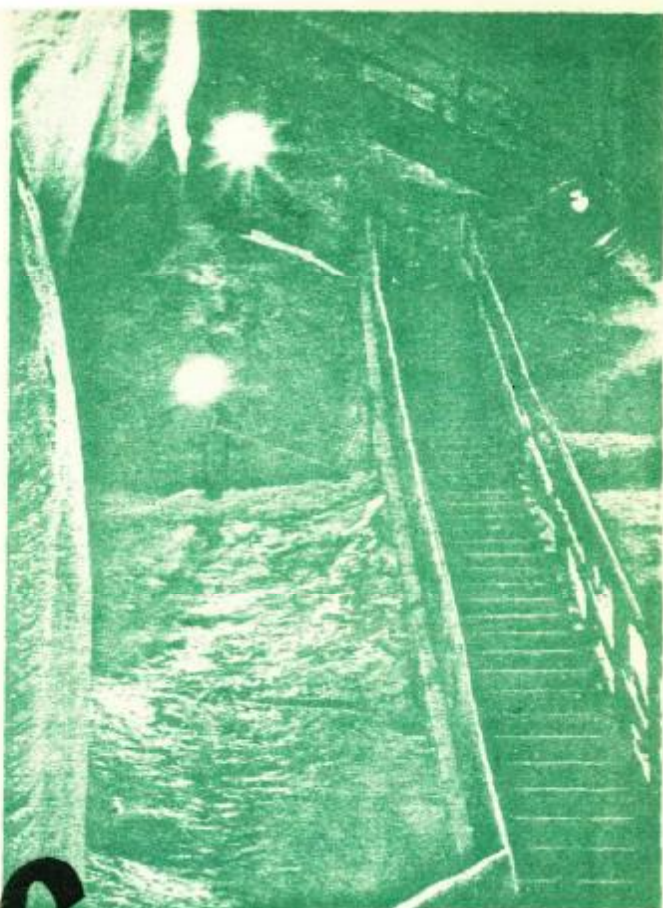

2
1970

Spravodaj

S P R A V O D A J

Slovenskej speleologickej spoločnosti

Liptovský Mikuláš

Číslo 2.

Rok 1970

Vydalo Múzeum slovenského krasu v Lipt.
Mikuláši.

Redakčná rada

V. Nemeč, Ing. M. Erdöš, RNDr. D. Kubíny,
Dr. J. Bárta CSc, PhMr. Š. Roda

Obnovená
Slovenská speleologická spoločnosť začala
svoju činnosť.

Po viacročnom úsilí môžeme s uspokojením konštatovať, že jaskyniarska činnosť na Slovensku bola správne pochopená a ocenená, čoho prejavom je ustanovenie Správy slovenských jaskýň ako reprezentanta profesionálnych jaskyniarov a Slovenskej speleologickej spoločnosti ako reprezentanta dobrovoľných jaskyniarov.

Je to prvýkrát v histórii pestrých osudov jaskyniarskej činnosti na Slovensku, že takmer všetky oblasti jaskyniarskej činnosti sa koncentrujú v tak silných a jednotných organizáciách ako sú SSJ a SSS.

Rok 1970 mal by sa teda stať významným medzníkom najmä pokiaľ ide o kvalitu všetkých prác jaskyniarskej činnosti. Aby tomu tak bolo, je potrebné:

1. Cieľavedome pracovať, aby sa pozitívny efekt dostavil vo väčšine prípadov zákonite. Naši jaskyniari, milovníci tejto veľmi náročnej teoretickej i praktickej činnosti vykonávajú často veľkú a rozsiahlu a často namáhavú a riskantnú prácu, za čo im nesporne patrí zaslúžený obdiv. Táto činnosť však niekedy postráda odbornú a teoretickú prípravu a naväzujúci koncepčný zámer. Tak sa často stáva, že sa rozplýva alebo stráca pozitívny efekt.

2. Veľké hodnoty dokumentačného a objavného charakteru musia byť sústavne publikované najrozmanitejšími forma. Sú to napríklad konkrétne písomné hlásenia z jednotlivých väčších akcií, polročné

správy, články a práce v denníkoch a časopisoch ap. Konečným cieľom našej činnosti má byť komplexné zhodnotenie jaskyne alebo krasu, otvorenie alebo ochrana novej jaskyne alebo jaskynného systému.

Je len prirodzené, že všetky tieto materiály by mali byť sústredené v dokumentačnom a výskumnom centre t. j. v Múzeu slovenského krasu, ktoré je súčasťou Správy slovenských jaskýň.

3. Pre vyššie uvedené ciele je nutné vytvárať dobré a normálne pracovné ľudské vzťahy a dobré ovzdušie na všetkých úsekoch profesionálnej i dobrovoľnej jaskyniarskej činnosti. Nemožno pestovať rôznu nezdravú rivalitu, egoizmus jednotlivcov a skupín, závisť a rôzne subjektívne škodlivé názory. Tieto črty zle vplývajú a vplývajú na ľudí, skupiny, ba i celé organizácie.

O dosiahnutie veľkých cieľov musíme sa snažiť s dobrými pocitmi radosti z dobre a cielavedome vykonanej práce, z malých i veľkých objavov, z úspechov skupín i jednotlivcov. Naša námaha bude niesť pečať budúcich úspechov, pečať úžitku pre celú ľudskú spoločnosť.

RNDr. Dušan Kubíny
predseda SSS

O Z N Á M E N I E O Z L O Ž E N Í
O R G Á N O V S S S

Na valnom zhromaždení SSS 11. 4. 1970
v Liptovskom Mikuláši bolo za účasti 148
členov zvolené

Predsedníctvo SSS v zložení:

Predseda: RNDr. Dušan Kubíny, Banská
Bystrica,

Tr.SNP 32

Podpredseda: Ing. Arpád Abonyi, Rožňava,
Belákova 1610

Podpredseda: PhDr. Juraj Bárta CSc, Nitra,
Predmostie B III-17

Tajomník: Alfonz Chovan, Múzeum slovenského
krasu, Lipt. Mikuláš, Školská 4

Pokladník: Ing. Svätopluk Kámen, Tisovec,
Francisciho 1126

Členovia predsedníctva:

Ján Brodňanský, Dolný Kubín,
Medzihradská 96/155 Ing.

Ivan Cebecauer, Bratislava,
Sibírska 53

Ing. Mikuláš Erdoš, Košice, Orlia 11
Dr. Jozef Jakál, Správa slovenských
jaskýň, Lipt.Mikuláš

Emil Kavalír, Trenčianske Teplice,
Električná 12

Pavol Nemeček, Dolné Orešany
č. 251, okr.Trnava

PhMr. Štefan Roda, Rožňava,
Šafárikova 1648/V

Ján Šalát, Brezno, Fučíkova 5

Kontrolná a revízná komisia:

Prof. Leonard Blaha, Trnava,
Februárového víťazstva 20

Jozef Jirásek, Spišská Belá,
 Petzvadova 15
 Ing. Tulis, Spišská Nová Ves,
 Hviezdoslavova 1/10

**Vytvorené boli nasledovné oblastné skupiny
 SSS:**

Oblastná skupina č. 1 - Košice - Jasov:

Vedúci: Štefan Furín, Jasov, č.278 okres Košice,
 ručiteľ Ing. M. Erdős

Oblastná skupina č. 2 - Spišská Nová Ves:

Vedúci: Ing. Ján Tulis, Sp. N. Ves, Hviez
 doslavova 1/1C, ručiteľ RNDr. Dušan Kubíny

Oblastná skupina č. 3 - Rožňava:

Vedúci: P. g. Ondrej Rozložník, Rožňava,
 Mierová 1586,

ručitelia: Ing. A. Abonyi, PhMr. Š. Roda

Oblastná skupina č. 4 - Spišská Belá:

Vedúci: Jozef Jirásek, Spišská Belá,
 Petzvaldova 15, ručiteľ: Ing. M. Erdős

Oblastná skupina č. 5 - Gemer - Licince

Vedúci: Štefan Szögedi, Licince 59, okres
 Rožňava ručiteľ: Ing. M. Erdős

Oblastná skupina č.6 - Tisovec:

Vedúci: Ing. Svätopluk Kámen, Tisovec,
 Francisciho 1126, ručiteľ: detto

Oblastná skupina č.7 - Brezno:

Vedúci: Ján Šalát, Brezno, Fučíková 5
 ručiteľ: Dušan Kubíny

Oblastná skupina č.8 - Jakubovany:

Vedúci: Miroslav Jančuška, Jakubovany 115, okr.
 Liptovský Mikuláš, ručiteľ: Alfonz Chovan

Oblastná skupina č.9 - Liptovský Mikuláš

Vedúci: Stanislav Šrol, Liptovský
 Mikuláš, Hodžova 5 ručiteľ: Dr. J. Jakál

Oblastná skupina č.10 - Liptovský Trnovec

Vedúci: Ján Hollý, Liptovský Trnovec 79,
 Okres Liptovský Mikuláš ručiteľ: A. Chovan

Oblasťná skupina č.11 - Dolný Kubín

Vedúci: Ján Brodňanský, Dolný Kubín,
Medzihradská 96/155, tiež ručiteľ

Oblasťná skupina č.12 - Ružomberok

Vedúci: Zdenko Hochmuth ml., Ružomberok,
Dončova 11 ručiteľ: Ing.I.Cebecauer

Oblasťná skupina č.13 - Slovenská Lupča

Vedúci: Ladislav Dobiš, Slovenská Lupča,
Partizánska 12

Oblasťná skupina č.14 - Zvolen

Vedúci: Peter Hipman, Detva - sídlisko,
Bl.41, okres Zvolen ručiteľ: A.Chovan

Oblasťná skupina č.15 - Harmanec

Vedúci: Ján Šávolt, Kostiviarska 45,
okres Banská Bystrica ručiteľ: F.Jirmen

Oblasťná skupina č.16 - Terchová

Vedúci: Adam Vallo, Terchová 225, okres
Žilina ručiteľ: J.Brodňanský

Oblasťná skupina č.17 - Dubnica nad Váhom

Vedúci: Milan Velič, Nová Dubnica, MLB
9/20 ručiteľ: RNDr. D.Kubíny

Oblasťná skupina č.18 - Trenčianske Teplice

Vedúci: Emil Kavír, Trenčianske Teplice,
Električná 12 ručiteľ: RNDr. D.Kubíny

Oblasťná skupina č.19 - Dolné Orešany

Vedúci: Pavol Nemček, Dolné Orešany 251,
okres Trnava ručiteľ: Dr.J.Jákal

Oblasťná skupina č.20 - Bratislava

Vedúci: Ing. Ivan Cebecauer, Bratislava,
Sibírska 53

ručiteľ: Ing. Š.Homza

Oblasťná skupina č.21 - Uhrovec

Vedúci: Štefan Čukan, Uhrovec,
Partizánska 108, okres Topolčany

100 rokov Dobšinskej ľadovej jaskyne

Sté výročie objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne spadá do obdobia, v ktorom sa dovŕšila viacročná snaha slovenských jaskyniarov o svoju vlastnú organizáciu, ktorá by riešila a koordinovala problematiku a prácu v slovenskom jaskyniarstve tak, aby dávala čo najoptimálnejší celospoločenský prospech. Táto skutočnosť umožnila zabezpečiť hodnotný program i tomuto význačnému jubileu, ktorý zároveň napomáha rieši všestrannú potrebu Dobšinskej ľadovej jaskyne tak, aby zaistil predpoklady pre jej ďalšiu prevádzku bez ujmy na jej kráse a podstate, aby mohol byť uspokojený zvýšený záujem verejnosti o tento prírodný klenot.

Oslavy 100.výročia DLJ zahájila SSJ vedeckou konferenciou, ktorá sa konala v Dedinkách od 9. do 12. júna 1970 pod predsedníctvom prof. Dr. M.Končeka DrSc., ako priaznivca, ktorý stojí už dlhé roky v čele vedeckej komisie pre záchranu tejto ľadovej jaskyne.

Konferencie sa zúčastnilo 48 odborníkov - speleológov, z toho 18 zahraničných zo 7 štátov.

Na konferencii boli prednesené tieto prednášky:

M.Konček: otvárací prejav

L.Blaha: História Dobšinskej ľadovej jaskyne

- J.Bystrický: Geologické pomery Slovenského
raja
- J.Jakál: Morfológia a genéza Dobšinskej
ľadovej jaskyne
- M.Pulina: Metódy výskumu fyzikálno-
chemických
vlastností jaskynného ľadu na
príklade niekoľkých
tatranských jaskýň
- A.Bögli: Hölloch počas pleistocénnej
ľadovej prikrývky
- H.Trimmel: Ľad v rakúskych sprístupnených
jaskyniach a ochrana prírody
- G.Abel: Veľké ľadové jaskyne v severných
vápencových Alpách
- W.Gressel: Speleometeorológia a výskyt ľadu
na alpskom území
- F.R.Oedl: Meteorológia ľadovej jaskyni
v Tennengebirge
- P.Mariot: Možnosti posúdenia úlohy jaskýň
v cestovnom ruchu Slovenska
- I.Fodor: Niektoré dáta o podnebí ľadových
jaskýň
- F.Habe: Ľadové jaskyne v Slovinskom krase
- V.Popov: Ľadové útvary jaskyne Lednika -
Vračanská planina
- G.Déneš: Klimatické pozorovania
v Dobšinskej ľadovej jaskyni
v prvých 15. rokoch po
objavení

- M.Gáboroš: Rádioaktívne podstaty a ich nahromadenie
- J.Hromas: Ledové a paleodové jaskyne ČSR a ich ochrana
- S.Božičević: Ledové jaskyne v Chorvátsku
- D.Kubíny: Tektogenéza ledových jaskýň
- Š.Roda: Výskum vertikálnych ledovcových útvarov v Silickej ladnici
- M.Konček: záverečné zhodnotenie

Konferencia sa viedla v rušnom pracovnom ovzduší. Ku niektorým referátom sa rozvinula doplňujúca a niekedy aj oponujúca diskusia. Po dvoch dňoch prednášok bola usporiadaná dvojdňová exkurzia, pri ktorej delegáti navštívili Dobšinskú ledovú jaskyňu, Demänovskú ledovú jaskyňu, Jaskyňu Slobody, ďalej Ochtinskú aragonitovú jaskyňu, Silickú ladnicu na Silickej planine, Gombaseckú jaskyňu a Jaskyňu Domica. Vyjadrili sa kladne a s plným uspokojením o prevedenej práci, činnosti a výskume Dobšinskej ledovej jaskyne. Vysoko vyzdvihli veľkú starostlivosť o naše jaskyne a to predovšetkým z hľadiska zásad ochrany prírody. Pre zachovanie ledovej výzdoby a celej jaskyne pre ďalšie generácie doporučili sústavné sledovanie jaskynnej mikroklímy, sledovanie rastu, resp. úbytku ľadu a vyhodnotenie takto získaných výsledkov v spolupráci s vedeckými pracovníkmi, ústavmi a organizáciami. Je potrebné v budúcnosti sledovať aj statické pomery v samotnej jaskyni, ako aj mechaniku hornín nad vchodom a v tesnej blízkosti jaskyne. Dôležitým predpokladom je zachovanie

pôvodného prírodného prostredia. Doporučujú preto aj naďalej citlivo sledovať ochranu vonkajšieho prírodného areálu a všetky eventuálne zásahy konzultovať s príslušnými odborníkmi vedeckými či ochranárskymi. Týmto bol daný súhrn opatrení pre udržanie dobrého stavu DLJ na ďalšie roky.

Múzeum slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši pripravilo výstavku o Dobšinskej ľadovej jaskyni, ktorá bola v rôznych variantoch príležitostne inštalovaná:

1. Na vedeckej konferencii v Dedin-kách.
2. V Kultúrnom dome v Dobšinej.
3. V Múzeu Slovenského krasu.
4. Na Jaskyniarskom týždni pri DLJ

Dňa 20.6.1970 sa konala verejná slávnosť s kultúrnym programom na počesť 100.výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne. Slávnosť usporiadala Správa slovenských jaskýň za spoluúčasti ONV v Rožňave a MsNV v Dobšinej. Na slávnosť boli pozvaní aj mnohí význační a zaslúžilí pracovníci o Dobšinskú ľadovú jaskyňu, ktorí s verejnými činiteľmi a usporiadateľmi po skončení slávnosti si družne pobesedovali.

Slovenská speleologická spoločnosť usporiada Jaskyniarsky týždeň od 1. do 6. augusta 1970 pri Dobšinskej ľadovej jaskyni. Program je zameraný k 100.výročíu objavenia tejto jaskyne, k jej histórii a problémom, ako i prieskumu a výskumu v jej okolí tak, aby sa nadviazalo na predošlé prieskumné a objaviteľské snahy.

V záujme technického vylepšovania prevádzky jaskyne Múzeum slovenského krasu i Správa slovenských jaskýň sa pousilovali, aby v predstihu zabezpečili to najnutnejšie podľa požiadaviek vedúceho súdruha Baumgärtnera, a to vydláždenie terasy pred jaskyňou, vylepšenie elektroinštalácie a pod.

Investičné oddelenie SSJ t.č. prehodnocuje investičné zámery tak, aby technickú vybavenosť zosúlادili s ochranou jaskyne a okolia.

V dennej tlači a časopisoch sa venovala značná pozornosť tomuto jubileu. Snáď je potrebné zvlášť vyzdvihnúť, že Krásy Slovenska za spolupráce so SSJ v Liptovskom Mikuláši a ONV v Rožňave vydali zvlášťne číslo k „100.výročiu objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne.“

Vydané boli i rôzne propagačné tlačivá, medzi ktorými i tri druhy pohľadníc s fotozábermi z Dobšinskej ľadovej jaskyne.

Múzeum slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši pripravuje do tlače zborník „Slovenský kras“, ktorý bude venovaný problematike Dobšinskej ľadovej jaskyne, a budú v ňom zahrnuté referáty, ktoré odzneli na vedeckej konferencii v Dedinkách dňa 9.-12.6.1970.

Tento stručný popis akcií, ktoré sa pripravujú alebo už boli prevedené k jubileu Dobšinskej ľadovej jaskyne, nás ubezpečuje, že slovenské jaskyniarstvo je na čínorodej ceste, ktorú si musí udržať,

ak chce vyrovnat' podlžnosť v budovaní moderného jaskyniarstva, ktoré by v plnom rozsahu zoznámilo našu verejnosť so slovenským krasovým bohatstvom a pomohlo ho úspešne zachrániť i pre budúce generácie. K tejto úspešne nastúpenej ceste možno mu do budúcnosti popriať len veľa úspechov, aby i ďalšie jaskyniarske jubileá mohli byť takto dôstojne oslávené.

V.N.

Meranie prietoku vody

Pre komplexný prieskum toho-ktorého jaskynného systému vedľa kartografických, geologických, klimatických a iných meraní a pozorovaní, treba prešetriť i hydrologické pomery celého jaskynného systému.

Podľa predchádzajúcich pozorovaní ponorov a vyvieračiek dá sa podľa geologických máp upresniť hypotéza o priestoroch v podzemí.

Presné merania prietoku vody v jednotlivých ponoroch a vyvieračkách nám túto hypotézu ešte spresnia resp. poopravia.

Meranie množstva vody tečúcej otvoreným korytom je buď priame- prepádovou doskou, alebo nepriame- zmeraním rýchlosti prúdenia a výpočtom. Pre malé množstvá objemovým spôsobom.

Najvhodnejšia metóda pre naše merania je meranie s hladkou prepádovou doskou. Pre menšie množstvá prepádová doska s trojuholníkovým výrezom, pre väčšie množstvá prepádová doska s obdĺžnikovým otvorom. Prepádová hrana má byť prevedená z nehrdzavejúceho kovu, hrúbky asi 5mm

s ostrou pravouhlou hranou na návodnej strane, pričom skutočná šírka hrany je 2mm a na vzdušnom líci sa skosí pod uhlom 45° . Hrana musí byť rovná, hladká a jej výška "p" nad dnom prítokového kanála má byť 2 násobok mernej prepadovej výšky "h" , najmenej však 30cm. Vid' obr. 1.

Treba zaistiť dokonalé zavzdušnenie prepadového papršleku, ktoré musí byť také, aby vzduchový vankúš pod prepadovým papršlekom mal približne atmosferický tlak. prievoz prívodu vzduchu musí mať plochu aspoň 0,5% súčinu šírky prepadu a výšky prepadovej hrany.

Prepad umiestňujeme do koryta ponoru resp. vyvieračky. Musíme však urobiť také opatrenia, aby sme zaistili kludné prúdenie tzn. bez vírov, povrchových rozručov alebo väčšieho prevzdušnenia vody.

Prepadová výška "h" sa meria vo vzdialenosti 4 až 6 násobnej najväčšej prepadovej výšky ("h max") proti prúdu od prepadu.

Rozmery prepadu musia byť také, aby pri normálnom toku boli dodržané tieto hodnoty:

Šírka prepadu	$b > 0,25\text{m}$
Výška hrany prepadu	$p > 0,30\text{m}$
prepadová výška papršleku	$0,15 < h < 0,75\text{m}$
rýchlosť prítoku	$.v < 0,45\text{m/s}$

Všeobecný vzorec pre výpočet prietoku prepadom je:

$$Q = \mu b * \sqrt{(2g)} * h^{3/2},$$

kde Q je prietok (m^3/s)

μ je súčiniteľ prietokový ($2/3\mu$)
 b je šírka prepadovej hrany (m)
 h je prepadová hrana (m)

Medzi mnohými navrhnutými vzorcami, ktoré dávajú najpresnejšiu zhodu medzi prietokom a experimentálnymi výsledkami, zdá sa, že sú najvhodnejšie tieto:

$$Q = 0,410/1 + \frac{1}{1000 \cdot h + 1,6} \cdot \sqrt{1 + 0,5 \cdot \frac{h}{h+p}} \cdot \frac{h}{h+p} \cdot 2^{7/5}$$

$$\sqrt{2g \cdot h} \cdot h^{3/2} \text{ m}^3/\text{sek}$$

Rozmedzie použitia $0,025 \leq h \leq 0,80 \text{ m}$
 $p \geq 0,30 \text{ m}$
 $\frac{h}{p} < 1$

$$Q = 0,4023 + 0,0542 \cdot \frac{h \cdot e}{p} \cdot b \cdot \sqrt{2g \cdot h \cdot e} \cdot h^{3/2} \text{ m}^3/\text{sek}$$

kde $h_e = h + 0,0011 \text{ mm}$

Hodnoty Q pri šírkach prepadu b 0,30-0,6 m sú na diagrame č.1.

Ak nemôžeme dodržať predpoklady popísané v odstavci o rozmeroch prepadu použijeme k meraniu prepadovej dosky s trojuholníkovým výrezom.

Množstvo prepadajúcej vody je to

$$Q = 8/15 * \mu * h^2 \quad \sqrt{(2g)h} \text{ m}^3/\text{s}$$

Hodnoty prietokového súčiniteľa μ sú udané na diagrame výtokových súčiniteľov č.2.

Hodnoty Q pre trojuholníkový prepád sú uvedené v diagrame č.3.

Pri použití prepádovej dosky s trojuholníkovým výrezom treba dodržať všetky podmienky popísané v predchádzajúcich častiach.

Približne môžeme určiť množstvo vody, ktoré preteká korytom nasledovne. Na rovnom úseku toku vyznačíme dĺžku toku 20- 30m. Do prúdu vhodíme nejaký ľahký predmet plávajúci na hladine a zmeriame čas, za ktorý plavák vyznačenú dráhu prebehne. Takto zistíme rýchlosť na hladine "c". Stredná rýchlosť v priereze toku je asi $C_{str} = /0,65-,85 /c$.

Mohutnosť toku je potom $Q = C_{str} \cdot F$,

Kde Q množstvo v m^3/s

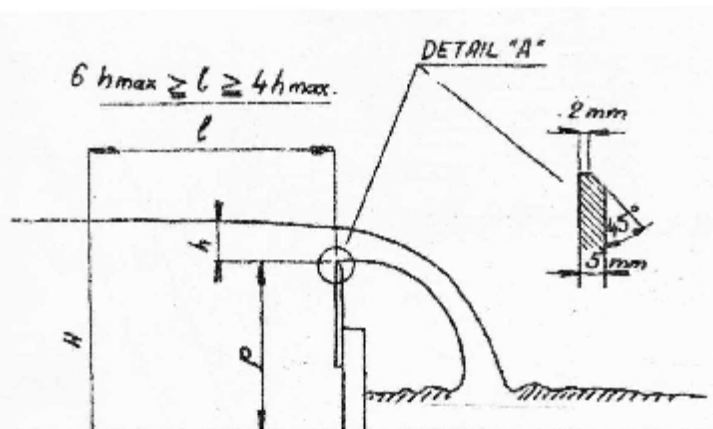
C_{str} rýchlosť stredná v m/sek

F prierez toku m^2

K priamemu meraniu množstva pretekajúcej vody v korytách používame hydrometrickej vrtule, kde zmeriame rýchlosť vody v rôznych bodoch. Množstvo vody je vyjadrené plochou u jednotlivých meraných diagramov. Tento spôsob však pri hydrometrickom meraní jaskynných systémov nepoužívame.

Použitá literatúra: Norma ČSN 0850L0
Otakar Maštovský -
Hydromechanika.Komplexný
výpočet na samočinnom
počítači MINSK.

Milan Veselko

ROZMERY PREPADU

OBR. Č. 1.

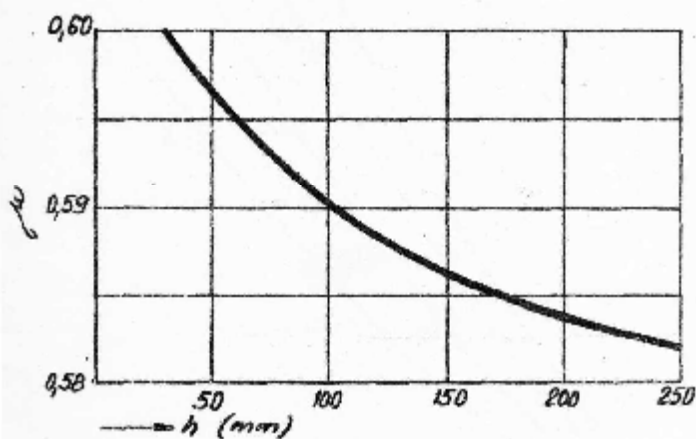
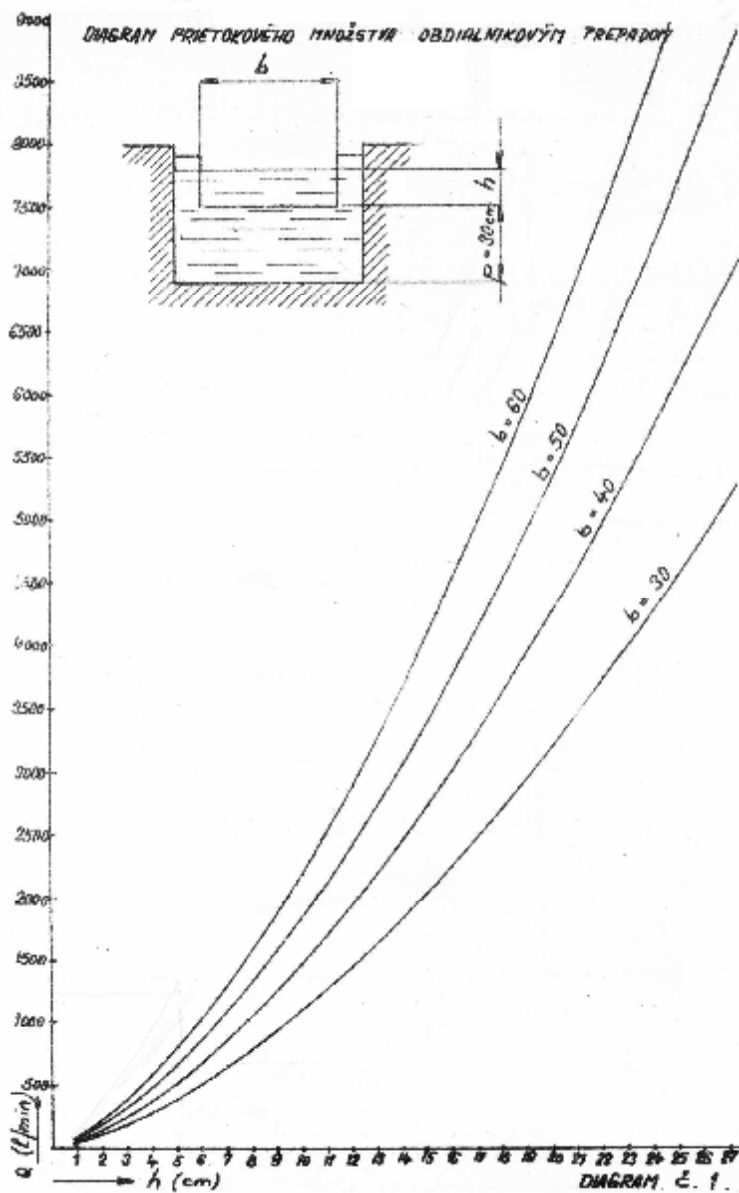
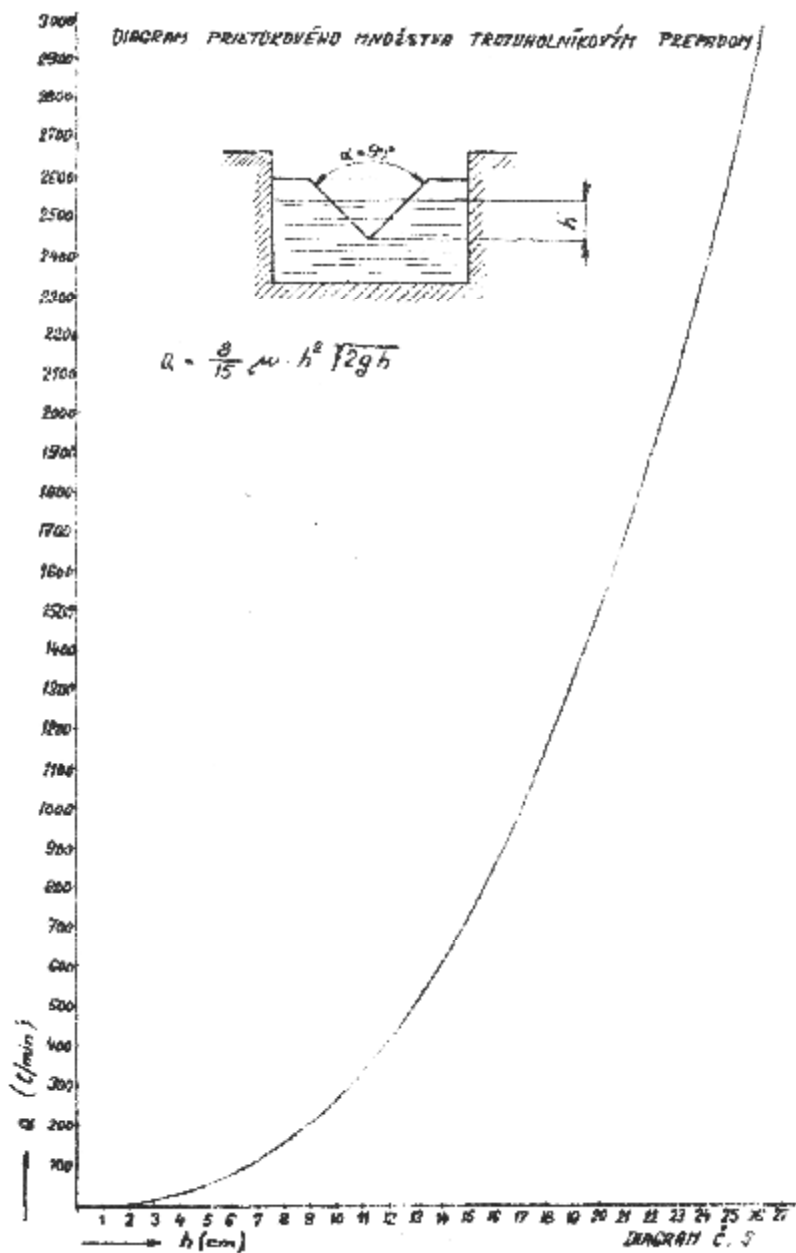
DIAGRAM VÝTOKOVÝCH SŮČINITELOV μ

DIAGRAM Č. 2

Jaskyniarsky týždeň SSS Dobšinská ľadová jaskyňa

SSS v spolupráci s MSK usporiada v dňoch 1. - 6. 8. 1970 neďaleko Dobšinskej ľadovej jaskyne tohoročný jaskyniarsky týždeň. Toto celoslovenské stretnutie jaskyniarov je súčasťou osláv 100. výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne. Rekordný počet prihlásených účastníkov svedčí nielen o správnosti tohto podujatia, ale aj o záujme nových mladých jaskyniarov oboznámiť sa s problémami prieskumu krasu, vypočúť si prednášky odborníkov a zúčastniť sa aj praktického výcviku v teréne.

Pripravovatelia jaskyniarskeho týždňa navrhli bohatý program, ktorý je rozdelený do niekoľko skupín.

V rámci odborného výcviku sú pripravené tieto prednášky:

Meranie a mapovanie v jaskyni - Ing. Kámen, Ing. Tulis

Práce s mapou a prístrojmi na povrchu - Dr. Jakál, Kámenová

Spôsoby farbenia vody a meranie prítokov - Veselko

Geológia Slovenského raja - Ing. Tulis

Flóra a fauna Slovenského raja - Dr. Ing. Magic

Archeologické sondy a práca archeológa v jaskyni - Dr. Bárta cs

Zlaňovanie a technika lezenia v jaskyni - Jimer, Šrol

Bezpečnosť práce pri prieskume jaskýň - Ing. Erdös

Klimatické pozorovania a práce s prístrojmi v jaskyni - Ing. Rajman

Výsledky vedeckej konferencie pri príležitosti 100. výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne - Tarnóci. História a objavenie Dobšinskej ľadovej jaskyne - Tarnóci.

V rámci praktického výskumu sú navrhnuté tieto krasové lokality:

Prieskum vyvieračky Pelz v katastri obce Stratená. Táto lokalita je veľmi nádejná a je určená ako hlavné pracovisko praktického výcviku.

Prieskum v jaskyni Homola u Švermova bude naväzovať na predošlé prieskumné práce.

Prieskum ponoru a vyvieračky Stračaník, ktorý sa nachádza tiež v okolí Švermova.

Farbiacim pokusom na lokalite Martalúzka pod Kráľovou hoľou sa budú overovať predpokladané podzemné vodné toky.

Exkurzia do Medvedej jaskyne v masíve Glatz v Slovenskom raji.

V rámci tejto exkurzie uskutoční sa aj potápačský pokus v Zlatej diere.

S podrobným časovým plánom budú účastníci oboznámení na mieste.

Tešíme sa na Vašu účasť a veríme, že toto naše podujatie prinesie účastníkom bohaté zážitky a nové poznatky k práci!

Ing. S. Kámen

Z činnosti oblastnej skupiny č. 3. -

Rožňava

Hlavnou úlohou skupiny boli organizačné otázky súvisiace s členstvom v SSS

ako aj samotné organizačné otázky vo vlastnej skupine. Vzhľadom k veľkému počtu členstva s rôznymi profesiami bola skupina rozdelená do 3 sekcií.

Sekcia A /vedúci Š.Óvari/

Členovia sekcie pokračovali v započatom prieskume - otváraní Hučiacej vyvieračky (Zúgó) v katastri Kunovej Teplice. Cieľom prieskumu je preniknúť do jaskynného systému, ležiacom v západnej časti Plešiveckej planiny. Pomocou trhacej techniky pracuje sa na rozšírení úzkej pukliny, odkiaľ prúdi silný prievan. V prvom polroku odpracovala skupina 866 hodín s celkovým počtom 104 pracovníkov. V súčasnej dobe, keď sa pracuje už 50 m od vchodu, prevláda vývoz materiálu, ktorý bol získaný v 8.odstreloch, v celkovom počte 26 m³. Streľmajstrovské práce prevádzali L.Herényi a Ing.Abonyi.

Sekcia B /vedúci V.Kindernay/

Členovia sekcie pracovali na prieskume jaskyne Szalonás v Miglinci. Bol preskúmaný a orientačne zameraný horný a spodný horizont jaskyne. Zrážková voda sa na spodnom horizonte stráca v štyroch, zatiaľ neprístupných riečištiach. Hlavné akcie sekcie B/priepasti/ v dôsledku nedostatku ležného materiálu neboli realizované.

Sekcia C (vedúci Ing.Abonyi/

Plánované akcie tejto dokumentačnej sekcie neboli realizované v dôsledku vysokého stavu vody v jaskyniach Slovenského krasu. Jednotliví členovia sekcie sa podieľali hlavne na prácach organizačných v rámci celej skupiny.

p. g. A. Rozložník

Z činnosti oblastnej skupiny č.6 -
Tisovec

20 rokov jaskyniarstva v Tisovci

Pri príležitosti zjazdu Slovenskej botanickej spoločnosti v dňoch 5 - 11.7.1970 v Tisovci bola účastníkom aj širokej verejnosti sprístupnená výstavka tisoovských jaskyniarov.

V týchto dňoch uplynulo už 20 rokov od založenia dobrovoľnej organizácie jaskyniarov v Tisovci, ktorí si vzali za úlohu prevádzať základný prieskum v tisoovskom a muránskom krase. Skupinu od jej založenia vedie Ing.S.Kámen a dnes je oblastnou skupinou č.6 pri Slovenskej speleologickej spoločnosti so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Výstavka dokumentovala v kocke prierez prác tejto z najagilnejších skupín na Slovensku. V úvodnej časti bola vystavená mapa 1:25 000 v staršom vydaní, na ktorej boli farebnými zástavkami vyznačené jednotlivé krasové fenomény. Vyše 100 červených zástaviek označuje všetky doteraz známe jaskyne od červenej Skaly po Tisovec, Vyše polovicu z nich zamerala a zmapovala skupina a teraz dokončuje mapovanie v ostatných. Žlté zástavky označovali 10 známych priepastí počnúc 100 m hlbokou Michňovou, cez Bodolovú, Šingliarku, Zadné hory atď. Modré a zelené zástavky zase označovali- ponory a vyvieračky v skúmanom krase.

V druhej časti výstavky sa návštevníci zoznámili s pracovnými pomôckami jaskyniarov, od oblečenia až po lezecké laná a gumový nafukovací čln. Figurína

jaskyniara so záchranným pásom A-2 vhodne vyplnila túto časť výstavky.

Desať panelov výstavky potom dokumentovalo prácu jaskyniarov z Tisovca z rôznych úsekov práce. Boli tu dokumenty z merania jaskyne Ladzianskeho na Červenej Skale, jaskyne Zlatnice u Zlatna, Jazernej jaskyne a periodickej vyvieracky pri Tisovci.

Na zvláštnych paneloch sme venovali pozornosť povrchovým krasovým javom, škrapom, kupolám, skalným stenám - všetko dokumentované fotografiami. Priepasti a skalné brány a mosty mali samostatný panel. Tiež priepasť Michňová, oblasť štátnej prírodnej rezervácie. Suché doly a rezervácia kosodreviny v Machoch pri Muráni mali samostatný panel. Výstavku doplňoval aj panel s farebnými fotografiami flóry muránskeho a tisovského krasu, kde najmä vynikli zábery endemitu tohoto krasu - *Daphne arbuscula*.

Na stoloch boli ďalej bohaté ukážky z literatúry, uverejňovanej sústavne v odbornej tlači o tomto krase a tiež ukážky rôzneho propagačného materiálu a pod. Samostatný stôl bol venovaný meracím pomôckam a spôsobu vyhotovovania jaskynných máp. Celej výstavke dominoval znak novovytvorenej Slovenskej speleologickej spoločnosti. Výstavku navštívilo asi 200 účastníkov.

Ing. Svätopluk Kámen

Z činnosti oblastnej skupiny č.7 Brezno

Ťažisko breznianskej skupiny spočívalo v prvom polroku 1970 v mapovacích prácach v Bys-trianskej jaskyni a v ostatných dosiaľ

nesprístupných častiach, ktoré na túto jaskyňu naväzujú. Pod vedením F.Jirmera sme prevádzali meracie práce z výstupnej chodby po prvú Partizánsku sieň. Sieň je bez kvaplovej výzdoby. V meracích prácach sme pokračovali chodbou po druhú Partizánsku sieň. Táto má dve poschodia a na rozdiel od prvej Partizánskej siene je tam aj kvaplová výzdoba.

Stará Bystrianska jaskyňa, ktorá má vchod asi 200 m juhovýchodne od vstupu sprístupnenej časti, nemá zatiaľ komplexnú dokumentáciu, preto sme sa zamerali na túto časť Bystrianskeho krasu. Pod vedením J. Jirmerovej sme sa sústredili na predbežný prieskum Starej jaskyne. Tu sme prevádzali aj mapovacie práce, ktoré boli dosť obťažné, nakoľko všetky chodby, v smere východ-západ sú úzke a veľmi členité. Po ukončení meracích prác v Starej jaskyni ostáva nám zamerať ešte povrch. Spracovaním takto získaných materiálov chceme získať prehľadnú mapu celkového rozloženia dosiaľ známych podzemných priestorov Bystrianskeho krasu, ktorá by nám vytýčila ďalšie smery v speleologickom prieskume.

Ján Škrovina

Z činnosti oblastnej skupiny č. 9 Liptovský Mikuláš

Skupina previedla rekognoskačný prieskum medzi Suchou a Bobroveckou dolinou v Západných Tatrách, Overovali sme pravdivosť údajov nahlásených miestnymi občanmi o existencii jaskynných otvorov a priepastí v oblasti Babiek, Prevedeným povrchovým

prieskumom sa nám doposiaľ nepodarilo hodnovernosť získaných údajov potvrdiť.

V spomínanej oblasti medzi Mníchom a Sokolom sme zistili a sfotografovali nám neznámy nápis, vytesaný vo vápencovom brale. Nápis je potrebné odborne posúdiť a spracovať.

Ďalšie práce sme prevádzali v západnom svahu Demänovskej doliny v Lehotskej Kamenici /oproti Demänovskej ľadovej jaskyni/. Prevádzame výnos zeminy a vápencovej siete z otvoru vytvoreného na tektonickej pukline. Pomedzi suť vane otvorom silný prievan. Vyhíbenú sondu sme zaistili výdrevou. V prieskumných prácach na tejto lokalite sa pokračuje a v druhom polroku 1970 celú oblasť zdokumentujeme.

Stanislav Šrol

Z činnosti oblastnej skupiny č.12 - Ružomberok

Skupina pokračovala tak, ako po Minulé roky vo výskume Liskovskej jaskyne a to priebežne po celý rok. V severozápadnej časti jaskyne sme objavili dňa 17.1.1970 nové chodby v dĺžke asi 80 m. Steny sú na mnohých miestach pokryté bielym mäkkým sintrom, preto sme ich nazvali "Sintrovými chodbami" Na ich zameriavanie a dokumentáciu sa ešte pracuje.

V zimných mesiacoch sme pozorovali v jaskyni aj kolónie netopierov. Celkove sme zistili v jaskyni asi 350 zimujúcich netopierov, z toho asi 300 netopierov obyčajných /Myotis myotis/ a netopierov východných /Myotis oxygnatus/. Okrem týchto zimuje v jaskyni menší počet ucháčov /Pleco-

tus austriacus/, podkovárov malých /Rhino-
 lopus hipposideros/ a ako raritu možno
 uviesť ojedinelý exemplár podkovára veľkého
 /Rhinopolus ferrumequinuín/ a večernice
 pozdnej /Eptésicus serotinus/.

Skupina pracovala aj v liskovskom
 kameňolome, ležiacom asi 350 m JZ od
 Liskovskej jaskyne. V zimných mesiacoch tu
 došlo počas ťažby k odkrytiu vchodu do
 jaskynných chodieb. Chodby s pomerne peknou
 výzdobou boli čiastočne vylámané, navyiac
 existencia jaskyne bola stále ohrozená
 pokračujúcou ťažbou. Po spoločnej akcii
 Pamiatkového ústavu a MSK však došlo k
 obmedzeniu odstrelov, takže akútne
 nebezpečie zatiaľ jaskyni nehrozí.

Samotná jaskyňa je tvorená niekoľko
 krát sa lomiacou, prevažne klesajúcou chod-
 bou, ktorá sa vyznačuje po celej dĺžke /asi
 50 m/ pomerne silným prievanom. Výzdoba je
 tu tvorená sintrovými nátekmi, stalaktitmi
 a stalagmitmi živých žltých a ružových fa-
 riieb. Jaskyňa sa síce končí 2.
 neprelezateľnými zúženinami, no veríme, že
 po ich rozšírení sa nám podarí preniknúť
 ďalej, prípadne dokázať predpokladané
 spojenie s Liskovskou jaskyňou.

K najväčšiemu objavu v uplynulom obdo-
 bí však došlo na málo známej lokalite -
 Meškove, v bralnatom hrebienku medzi
 dolinkami Šimonovo a Čutkovo vo Veľkej
 Fatre. Členovia našej skupiny S.Darula a
 E.Sýkora tu objavili na dne jednej z asi 5
 menších jaskýň priepastovité pokračovanie.
 Ďalšia výprava prenikla týmto otvorom do
 hĺbky -23 m na plošinu nazvanú
 "Medziposchodie" odtiaľ sa otváral ďalší

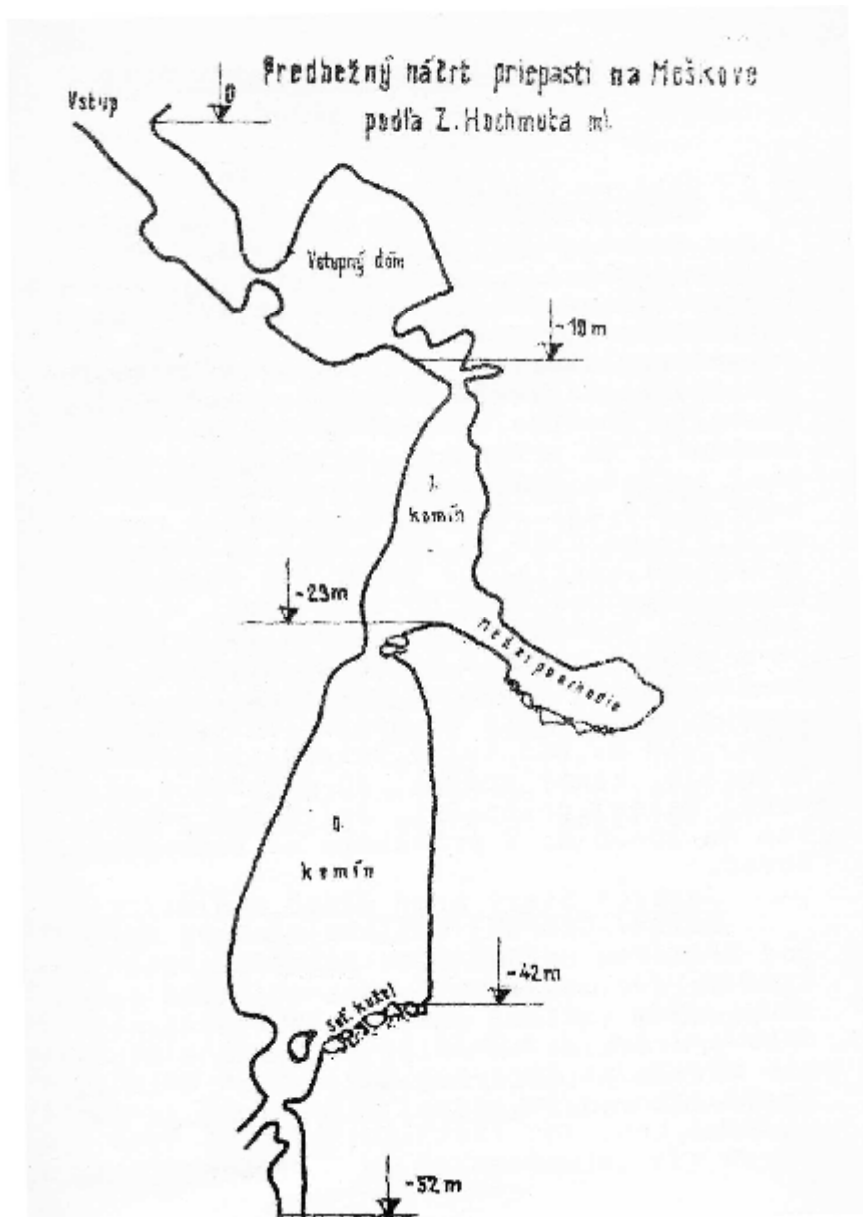
vertikálny komín, ktorý sme zliezli dna 13.6.1970 a dosiahli hĺbky asi -52 m.

Popis priepasti:

Vstupný otvor priepastovitého charakteru sa nachádza takmer priamo na hrebeni Meškova, asi 30 m SSZ od kóty 896,0 m.n.m. Šikmá priepastovitá chodba čoskoro vyústi do "Vstupného domu". Až potiaľto nám bola priepasť známa a preskúmaná už v roku 1966, Na dne domu však pokračuje úzka chodbička, prechodná len plazením. Po 5 m sa však trochu rozšíri a v jej dne sa objavuje otvor asi 40 x 50 cm. Tento sa zvisle nadol rozširuje pozdĺž pukliny S-J a končí sa asi po 13 m na "Medziposchodí" /-23 m od vchodu/. "Medziposchodie" je tvorené čiastočne zakrivenými balvanmi a štrkom, pokrytým dnom. Je pretiahleho pôdorysu a zatiaľ čo sa na severnom konci končí slepo, na južnom konci sa otvára ďalší vertikálny komín, založený na tej istej pukline ako prvý. Smerom nadol sa rozširuje a končí po 20 m suťovým kuželom. Priepasť tu však nekončí. V spodnej časti suťového kužela pomedzi zaklínené balvany pokračuje ešte ďalšia menšia zvislá puklina, ktorou sme prenikli do hĺbky asi -52 m od vchodu. Ďalšie pokračovanie je síce možné, ale priepasť je tu značne úzka a navyše hrozí uvoľnenie balvanov suťového kužela, preto sme zatiaľ ďalej neprenikli.

Uvedené hĺbkové údaje sú výsledkami prvého orientačného zamerania jaskyne. V najbližšom čase plánujeme meračskú výpravu ktorá by priepasť podrobne zamerala.

Zdenko Hochmuth ml.

Z činnosti oblastnej skupiny č. 14 - Zvolen **Jaskyňa Záskočie**

Táto priepastová jaskyňa sa nachádza v Jánskej doline pod Srakovou Hoľou vo výške 1300m.n.m. Nové priestory jaskyne, tzv. Sifónová chodba, ktoré objavila naša skupina r. 1969 naväzujú na známe a už zmapované priestory. V priebehu prvého polroka 1970 realizovala skupina niekoľko výprav do tejto jaskyne. Zo Sifónovej chodby sme zostúpili do priepasti, hlbokkej -16 m, odkiaľ pokračuje klesajúca puklinovitá chodba v dĺžke asi 200m. Tu sa chodba rozvetvuje, jedna časť po 50 m ústi do neznámej priepasti, odkiaľ je počut tok vody. Druhá, klesajúca chodba po 50 m sa spojí s úzkou puklinou, odkiaľ vyteká voda. Po ďalších 50m chodba končí 8 metrovým stupňom. Po prekonaní tohto stupňa sme prenikli do 60 m chodby, ktorá ústi do ďalšej priepasti, hlbokkej -12m. Dno tejto priepasti prekonal M.Burčík, ktorý prešiel 40m chodbou až po okraj ďalšej priepasti. Jej hĺbku odhadoval na 15-20 m. V prieskume sa bude pokračovať.

Jaskyňa Starý hrad /1400 m n.m./

Leží v Čiernej dolinke Jánskej doliny pod Krakovou hoľou. Táto priepastovitá jaskyňa bola v minulých rokoch objavená našou skupinou a taktiež zmapovaná, v súčasnej dobe prevádzame tu ďalší prieskum a mapovanie nových priestorov. Do jaskyne bola inštalovaná vodná hadica, ktorá funguje ako násoska.

Peter Hipman

Z činnosti oblastnej skupiny č.17 - Dubnica n /Váhom

Vršatecký kras - Biele Karpaty

Speleologické lokality Vršateckého krasu sa nachádzajú v okolí Vršateckej skaly a Chmelovej /962 m.n.m./, ktoré sa vypínajú nad stredným Považím. Z krasových hornín sú tu zastúpené rôzne typy jurských a kriedových vápencov. Z iných hornín sú tu zastúpené najmä slienité bridlice, slieňovce a vápnité pieskovce.

Priepasť Chmelová /850 m.n.m./

Nachádza sa na hornom okraji hory Zvonová. Priepasť je založená na tektonickej pukline, smeru SV-JZ, najširšia je v hornej časti a do hĺbky sa zužuje. Prístupná je do hĺbky -15 m, ale podľa monografie Červeného Kameňa bola zležená do hĺbky -60 m. Puklina pravdepodobne vyúsťuje na povrch v prudkom severnom svahu. Svedčí o tom prievan, pozorovateľný najmä v zime. Niektoré otvory boli známe i v minulosti, ale dnes sú už zasutené. Kvapľová výzdoba v prístupnej časti sa nenachádza, steny sú prevážne suché.

Ladnica /800 m n.m./

Nachádza sa v dolnej časti hory Zvonová, severne od predošlej priepasti Chmelová. Je to vlastne puklina vo väčšom bloku, ktorý leží v skalnej moréne. Puklina počas zimy sa zaľadní. Vstupná časť pukliny je široká 30 cm a po 6,6 m zasutená zvetraným vápencom. Po celom priereze má rovnakú šírku a hore je otvorená. Proti vstupnej časti je prehĺbená o 1,2 m, čo umožňuje, aby sa v nej udržal ľad

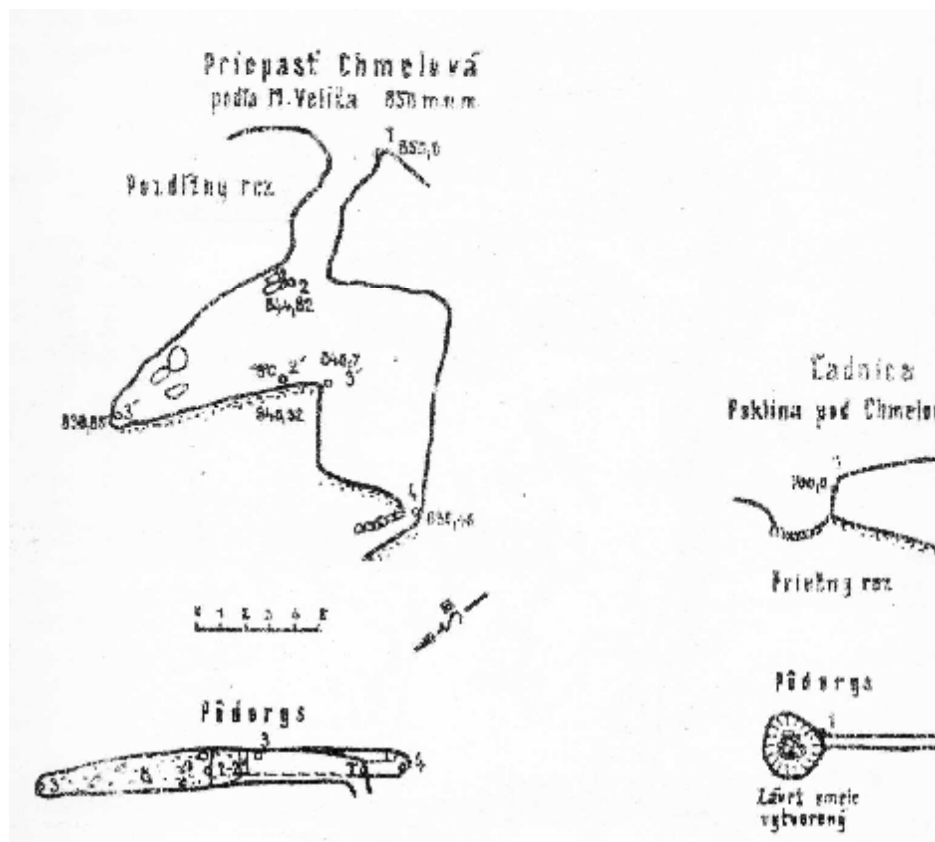
do neskorej jesene. Udržaniu ladu napomáha aj lesný porast a jej poloha, orientovaná na sever.

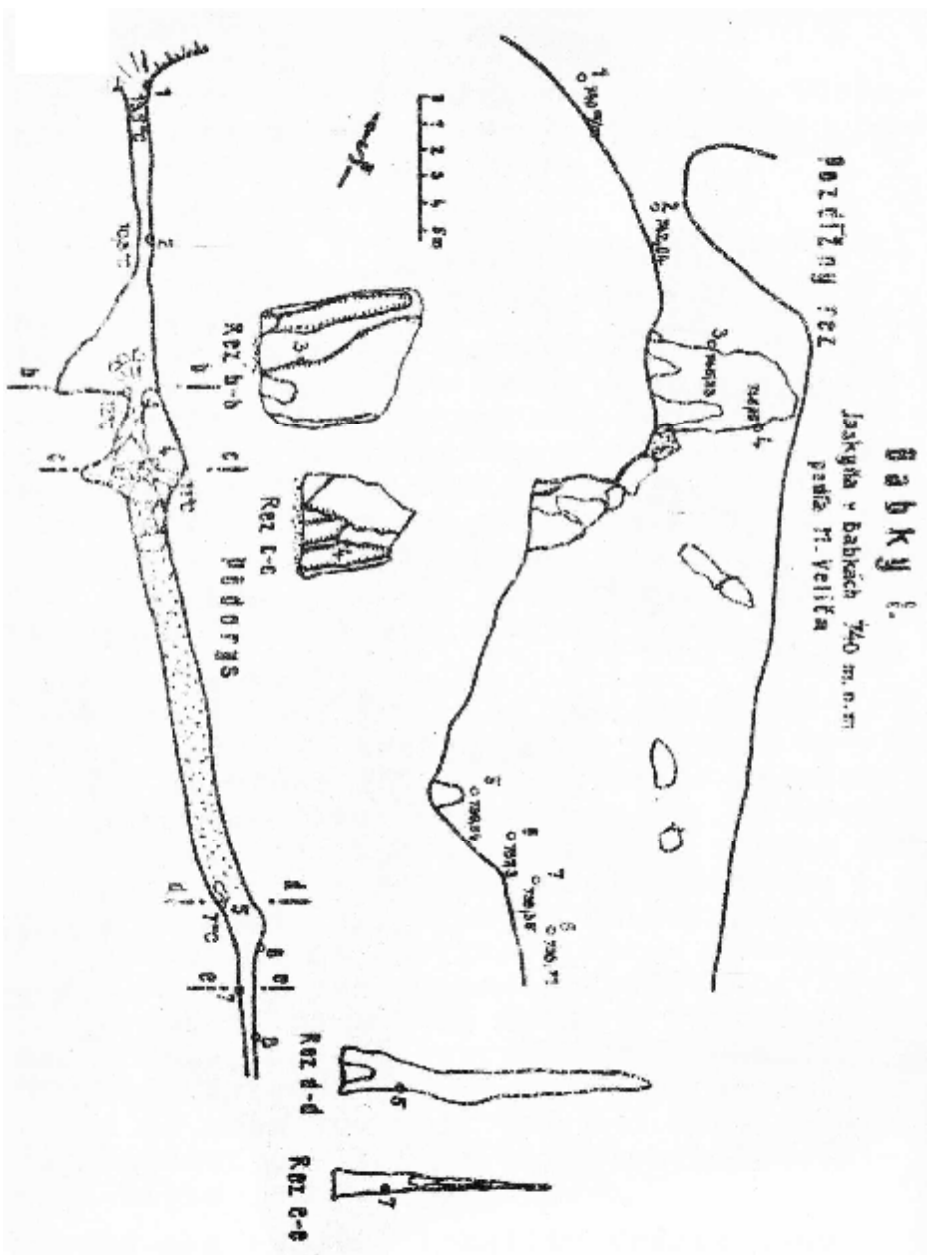
Jaskyňa Babky I.

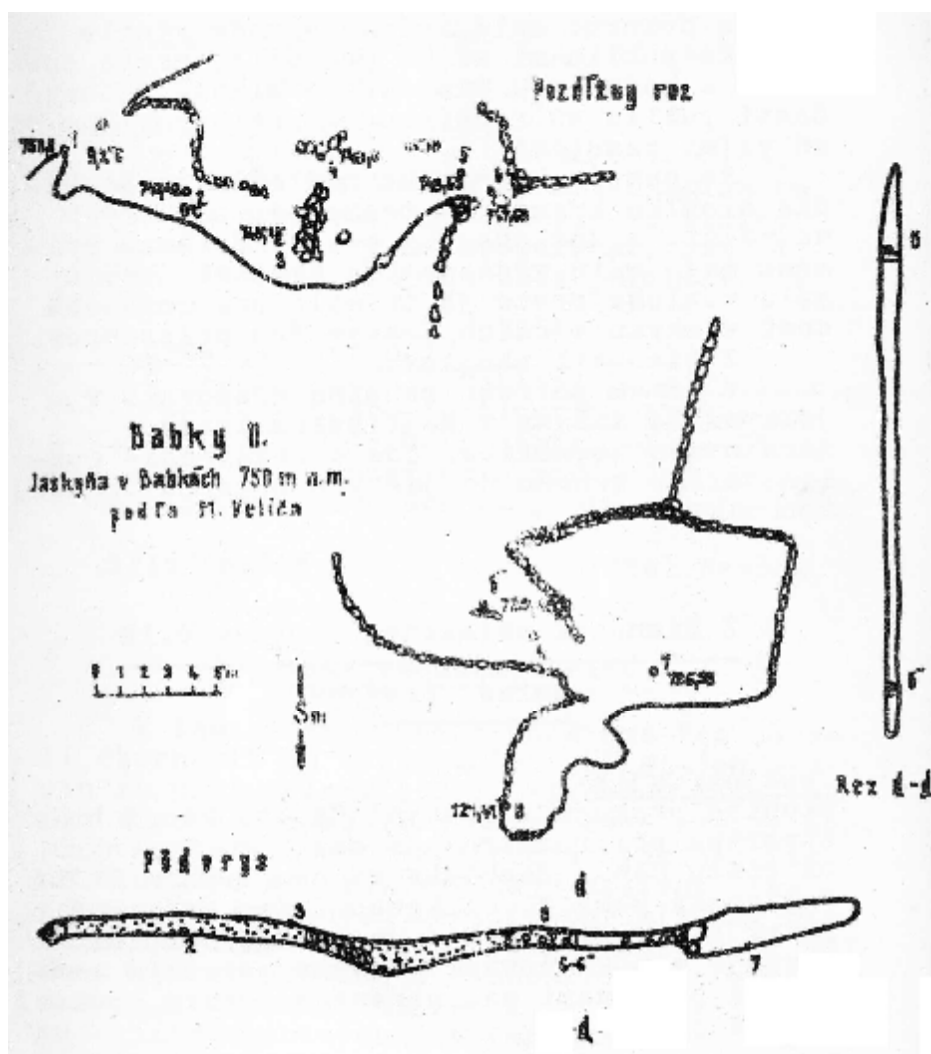
Nachádza sa na úpätí skalných veží Babiek v skupine Prednej Širokej, vo výške 740 m.n.m. Jaskyňa je puklinového charakteru, založená na tektonike smeru SZ-JV s vchodom, orientovaným na SZ. Po úzkej vstupnej časti sa stúpajúcim dnom sa puklina rozšíri. Zadná časť jaskyne je približne v rovnakej výške so vstupnou časťou. Puklina má u dna priemernú šírku 50 cm, len vo dvoch miestach sa rozširuje až na 3,7m . Dno je zasutené štrkom a pieskom. Jaskyňa má Celkovú dĺžku 37 m. Steny sú suché a bez výzdoby.

Jaskyňa Babky II.

Nachádza sa asi 100 m od jaskyne Babky I. ponad útesy, za tretou malou skalnou vežičkou, vo výške 750 m. Jaskyňa je založená na tektonickej pukline smerom V-Z. Je otvorená až na povrch, kde ju zakrýva skalná suť. Vstupný otvor na dolnom okraji má šírku 1 m, ktorá sa hneď zužuje na 60 cm. Vstupným otvorom zastúpime na dno, ktoré šikmo zostupuje dolu. Po 11 m podlezieme suťovú upchávku a dostávame sa na suťový most, a odtiaľ 19 m kolmo dolu. Dno je tvorené zaklinenou suťou, šírka 1,60 m. Z tejto rozšírenej časti sa dá ešte zostúpiť asi 4 m nižšie, ale ďalšia časť pukliny je nepreleziteľná. Celková hĺbka jaskyne je 29m. Všetky tri uvedené lokality Vršateckého krasu sú rovnakého charakteru. Sú založené na tektonických puklinách, ktoré siahajú až na nekrasové podložie. Zrážkové územie

je pomerne malé, zrážkové vody rýchlo pretečú puklinami až na podložie, preto erozívna a korozívna činnosť je slabá. Vstupné časti puklín sú rozšírené a preto pukliny sú veľmi zasutené.

Po obvode krasového nadložia sa nachádza niekoľko krasových prameňov, z ktorých najväčší je Zášipkovský potok. Celkove pramene majú malú výdatnosť a krasové územie malú rozlohu, preto je tu malá pravdepodobnosť výskytu väčších jaskynných priestorov.

Z činnosti skupiny:

V prvom polroku skupina pracovala v jaskyni Na Rubani v Mojtínskom krase - Strážovská hornatina. Ide o rozšírenie puklinovitého Vchodu do jaskyne pomocou trhacej techniky.

Milan Velič

Z činnosti oblastnej skupiny č.19 - Dolné Orešany

Jaskyňa Cajla

Skupina pracuje v jaskyni Cajla, ktorá bola otvorená pri rozširovaní cesty z Pezinku na chatu Baba. Nachádza sa pod vrchom Veľká Cajlanská homola. Jaskyňou tečie podzemný potok a vytvára 2 malé jazierka. Skupina pracuje v pokračovaní jaskyne severným smerom na prekonaní zasintreného závalu, odkiaľ vyteká potok.

Závrt Kompereg č.1

V závрте, ktorý sa nachádza v polesí Majdan v Smolenickom krase, pracuje skupina už od r.1962. V súčasnej dobe na lokalite sa

robia prípravné práce pre osadenie potrubia do vstupného otvoru závrtu.

Jaskyňa na Roštúne č. 11

Lokalita sa nachádza, pri obci Sološnica, okres Senica, v chránenom území. Skupina tu previedla predbežný prieskum, pri ktorom zistila v niektorých chodbách prievan. V týchto miestach skupina bude pokračovať v prieskume.

Trstínska jaskyňa č. 13

Jaskyňa sa nachádza v kameňolome v Trstíne okr. Trnava. V tejto puklinovej jaskyni sa nachádza vodná plocha s hĺbkou okolo 10 m. Skupina tu tiež previedla predbežný prieskum a prípravné práce na prekonanie sifónu.

Pavol Nemček

Poznámka redakčnej rady

V tomto čísle SPRAVODAJA sme Vás chceli oboznámiť aj s činnosťou oblastných skupín za prvý polrok 1970. Celkové vyhodnotenie sme však nemohli previesť, lebo všetky skupiny neposlali svoje polročné hlásenia. Vieme síce, že skupiny vyvíjajú aktívnu činnosť na plánovaných lokalitách, ale bez hlásenia nevieme o Vašich výsledkoch. Výbor SSJ chce získať prehľad o činnosti a aktivite skupín, ktorý bude slúžiť aj k rozdeľovaniu materiálno-hmotných potrieb na budúci rok. Nepíšte nám dlhé state o svojich dojmoch, ale stručne o konkrétnych, dosiahnutých výsledkoch. K hláseniu použite doporučené

vzory, ktoré sme skupinám už v minulosti rozposlali.

Upozornenie pre všetky oblastné skupiny

Upozorňujeme všetky oblastné skupiny SSS, ktoré používajú pri svojich prieskumoch trhaciu techniku, na dodržiavanie všetkých bezpečnostných a právnych predpisov na streľ-majstrovské práce. Ide hlavne o Výnos UbÚ 65/1985, v ktorom sú uvedené všetky základné predpisy. Podmienkou akejkoľvek trhacej práce je písomné povolenie, ktoré vydáva jedine odbor výstavby príslušného ONV a to pre každú akciu, resp. lokalitu zvlášť. Žiadosť o povolenie trhacích prác podáva SSJ, ku ktorej priloží príslušný streľmajster technologický postup práce. Len na základe tohto povolenia a dodržania ostatných bezpečnostných predpisov sa môže realizovať odstrel. Dôrazne upozorňujeme na tieto predpoklady, ako aj na predpísané postupy pri odbere, skladovaní a evidencii trhavín.

Vzhľadom k možnosti eventuálneho poškodenia kvapľovej výzdoby a samotnej jaskyne, k odstrelu môže dôjsť len po súhlase garanta skupiny, či člena výboru SSS, ktorý navštívi a prezrie jednotlivé lokality skupiny. Pri trhacích prácach by mali uprednostniť podľa možnosti špeciálni streľmajstri pre speleológiu, ktorí v počte 14 osôb boli vyškolení v priebehu roku 1968.

V prípade nedodržania horeuvedených upozornení celá zodpovednosť za prípadné následky zranenia, poškodenia a nedodržania zákonných noriem prechodí na oblastnú skupinu poľažne na vedúceho OS a priameho pracovníka.

Preto dôrazne upozorňujeme na prísne dodržiavanie týchto predpisov, lebo v opačnom prípade budú tiež akékoľvek strelmajsterské práce na lokalite zakázané. V budúcnosti vypracuje SSS stručný prehľad zo spomenutého výnosu 65/1965 pre naše potreby a bude sa pokračovať aj v školení strelmajstrov pre speleológiu.

Ing.M.Erdöš

Správy zo sveta

Pierre Saint Martin je priepasť o hĺbke 1,150 m. Popis priepasti poznáme z knihy známeho vulkanológa Taziefa. Zostup do priepasti Saint Matrin, kde okrem iného popisuje aj zúfalý a márný boj hístky ľudí o záchranu speleológa Loubensa. Keďže táto, zatiaľ najhlbšia priepasť sveta je na Španielsko-francúzskych hraniciach, je dodnes veľa dohadov okolo úzkeho pruhu tejto oblasti. Snáď preto výskum tejto priepasti trvá už dlhé roky, každá expedícia sa usiluje o zlezenie všetkých priestorov a o určenie konečnej hĺbky priepasti. Minulého roku zostúpila jedna francúzsko-španielska výprava do nového pokračovania z umele vybudovanej štólne a pripravila vhodné podmienky pre tohtoročný zostup, ktorý má byť z dosiaľ prevedených akcií najhlbší.

Poľskí speleológovia podnikli dve ťažké expedície tatranskými jaskyňami Sniežna jama a Ptoči studňa. V priebehu výpravy Danuta Krotká ako prvá Poľka absolvovala celý systém priepasti, zostúpila do hĺbky -722 m, Sniežna jama je na piatom mieste vo svetovom meradle.

Rakúski speleológovia majú zaujímavý problém v blízkosti Lofer /Salzburg/. Keby totiž zistili a dokázali spojenie dvoch blízko ležiacich jaskýň podzemnou riekou Lambrechtsofen, bol by to jaskynný systém hlboký 1,500 m.

V zime 1969 speleológovia objavili v Lam-brechtsofen nové priestory a tak celková dĺžka jaskyne vzrástla až na 10km. V lete sa prieskumníci sústredili na to, aby v Leogang Steinberg zistili nový prístup k tejto jaskyni. Podarilo sa im uvoľniť vchod zavalený balvanmi, ktorý viedol k priepastovitej jaskyni Schachthohle, kde v hĺbke 200 m objavili priepasť s nebezpečnými balvanmi, ktoré hrozia zrútením. Predpokladá sa, že tento systém je v spojení s Lambrechtsofen. Ďalšie práce z časových dôvodov neboli uskutočnené. Podlá správ z Poľska chystajú sa poľskí jaskyniari na spoločnú výpravu s domácimi speleológmi do tejto priepasti v letných mesiacoch.

Neďaleko Fort Lamy, hlavného mesta africkej republiky Čad, objavila skupina francúzskych archeológov jaskyňu, ktorá je pokrytá malbami pravekých ľudí. V jaskyni, ktorá má viac ako 3 km chodieb je na 3000 kresieb, zhotovených prevažne farebnými hlinkami až v štyroch farbách. Jedna z kresieb znázorňuje ako pred 4000 rokmi naši predkovia hrali volejbal. Sorbonnská univerzita vypravila na miesto nálezu väčšiu skupinu odborníkov.

Zahraničné novinky knižnice MSKFrancúzsko

École Francaise de Spéléologie - Evolution schématique des stages. /Francúzska speleologická škola - Schematický vývoj skúšobných lehôt/.

Tabuľka, znázorňujúca vývoj francúzskeho jaskyniarstva od r.1959 do r.1970.

SPÉLUNCA č.4, 1969,Paríž.

Guilhém Farre:

Technique de pompage d'émergences karstiques du Bas Languedoc Orientá./Technika čerpania krasových prameňov v Bas Langjuedoc Oriental/. I

Autor článku sa zaoberá rozličnými spôsobmi prieskumu sifónov. Ako najlepšie odporúča odčerpanie vody zo sifónu. SPÉLUNCA,č.1,1970,Paríž

Cl.Delamarre Deboutteville - C.JubertMe: Activités récentes du laboratoire souterrain du C.N.R.S. 1968-1969. /Z poslednej činnosti podzemného laboratória C.N.R.S. 1968-1969/.

Podzemné laboratórium od svojho založenia v roku 1968 sa skladá z povrchového biologického laboratória a z jaskyne Moulis, kde sa skúma vývoj jaskynných zvierat. SPÉLUNCA,č.1,1970,Paríž..

Rakúsko

Dr.Hubert TrimSel:

Internationale Speleologie. /Medzinárodná speleológia/.

Príspevky k zoznamu najdlhších a najhlbších jaskýň sveta.

DIE HÖHLE, č.2.1969, Viedeň.

Dr.Hubert Trimmel:

Die Erschließung der Tropfsteinhöhle von Jeita /Libanon/. (Otvorenie kvaplovej jaskyne Jeita /Libanon/

História, výstavba, návštevnosť a vybavenosť kvaplovej jaskyne Jeita v Libanone.

DIE HÖHLE, č.3.1969, Viedeň.

Dr.Hubert Trimmel:

Die Internationale Union für Spälaologie. /Medzinárodná únia pre speleológiu/. Správa zo zasadnutia Medzinárodnej speleologickej únie v Stuttgarte v r.1969. DIE HÖHLE, č.4,1969, Viedeň.

Ing.Friedrich Oedl:

50 Jahre Schauhöhle Eisriesenwelt. /50 rokov jaskyne Eisriesenwelt/.

Autor uvádza dejiny budovania ľadovej jaskyne Eisriesenwelt v pohorí Tenengebirge v Rakúsku

Manifestations spéléologiques de caractere national. /Speleologické slávnosti národného charakteru/.

Krátka správa o usporiadaní medzinárodnej vedeckej konferencie v Dedinkách z príležitosti 100.výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne.

UIS-BULLETIN, UNION INTERNATIONALE DE SPÉ-LEOLOGIE, č.1,1970, Viedeň.

USA

Constitution of the National Speleological Society, Inc. / Stanovy Národnej speleologickej spoločnosti/
 NSS NEWS, NATIONAL SPELEOLOGICAL SOCIETY,
 č.3,1970, Phoenix, Arizona.

Arthur Paliner:

Some recent Innovations in Cave Surviving/Niekoľko novôt v jaskynnom výskume/.

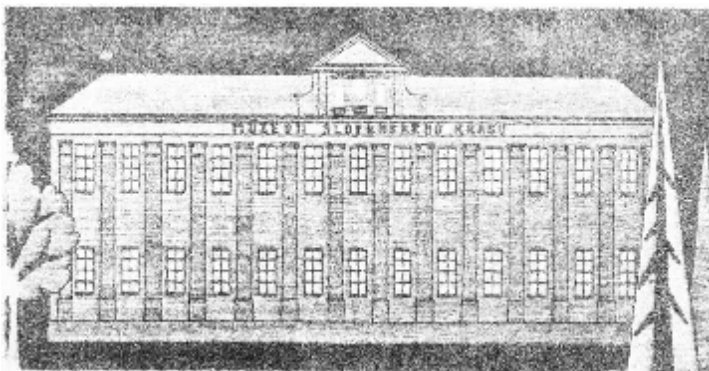
Technické novinky v jaskynnom výskume./Bruntonov kompas/.

NSS NEWS, NATIONAL SPELEOLOGICAL SOCIETY,
 č.4,1970, Phoenix, Arizona.

Rane Curl:

Specific-Gravity Identification of Aragonite/
 /Určenie špecifickej váhy aragonitu/.Autor článku opisuje metódu určenia aragonitu a kalcitu.

NSS NEWS, NATIONAL SPELEOLOGICAL SOCIETY
 č. 2,1970, Phoenix, Arizona.

**Prírastok kníh a časopisov v knižnici MSK za
máj a jún 1970 vydávaných v ČSSR**

Evidenčný súpis plánovaných bibliografických
prac na Slovensku v roku 1970

Seznam prírostkú zahraniční literatúry 1968
XIV-3-4

Vysoké Tatry - Vysvetlivky k prehľadnej mape
geologickej ČSSR 1:200 000

Regionální geológie ČSSR - Atlas map

Svet vedy č.5,6/1970

Ochrana prírody 1/1970

Náuka o zemi - II-1968

Náuka o zemi -IV-1969

Výtvarný život 1/1970

Múzejní a vlastivedná práce 1.2/1968

D.Duba: Hydrológia podzemných vôd

Zajíček-Hálek-Cištín-Gyalokay : Vztahy po-
vrchových a podzemních poríčních vod

Biologické práce VI/4 1960

Biologické práce XIII/4 1967

A.Droppa :Rýchlosť rastu kvapľov /Separát/
Sprievodca exkurziou /Dobš.lad.jaskyňa/

J.Horička:Polta 400°-360°

V.ElznicCenti - 6/10cc

Elznic V.:Sexa - 6/16"

Výberová bibliografia zahraničnej muzeolo-
gickej literatúry za rok 1967

Múzeum 1/1970

V.Nekuda:150 let Moravského múzea v Brne

Mineralia slovaca 3-4/1969

Archeologické rozhledy 3/1970

Slovenské pohľady 4,5/1970

Krásy Slovenska 5/1970

Geografický časopis 2/1970

Kultúra, veda, umenie 3-4/1970

Články v slovenských časopisoch 12/1959

Bibliografia slovenských bibliografií 1966
Prírastok tlače zo zahraničia

Anglia

Proceedings 2/1970

Itália

Le Grotte d'Italia 1/1967

Francia

Spélunca 1/1970

Spéléologie

Švajčiarsko

Bulletin bibliographique 1/1970

ZSSR

D.T.Gordeev :Istoria geologičeskich náuk

Zápisky 2/1969

Rakúsko

Die Hohle 1/1970

Steierische Beiträge zur Hydrogeologie 21/

Rumunsko

Oerotirea naturii 2/1969

Bulharsko

Priroda 1/1970

Speleopraktika 7/1969

USA

NSS News g,3,4/1970

Natural History 4,5,6/1970

NSR

Abhandlungen der Naturhistorischen
 Gesellschaft zu Nurnberg

Deutsche Literaturzeitung

Alt-Thuringen 7/1964-65

Natur und íuseum 5,6/1970

Natur und Heimat 2/1970

NDR

H.Grimm + K.D.Jäger:Menschenreste aus
 holozänen Kalktuffen von Wabeck

Juhoslávia

Fragmenta Balcanica 7,8/1969
Acta Musei Macedonici scientiarum n aturalium
4,5,6,7/1969

Kr  Jugoslavije 6/1969

Mađarsko

Geografica medica 1/1969

F ldrajzi kozlem nyek 4/1969

L,Gyula:Az osembler rauv szetc

Japonsko

Bulletin of the Kanagawa Prefectural museum
3/1969

 spanielsko

Breviora geologica asturica 1,2,3,4/1969

Národní dom. jiskři na I. pololetí 1970:

Jiskřička:	Roční uloha	Udružení	2. ročník	2. kap. mal.
Bílanská	19 958	9 051	8 946	89
Bývalá	3 483	89	80	39
Sen. Ládvá	4 249	865	207	158
Sen. Hloubky	79 116	3 249	3 268	401
Soň. Ládvá	33 591	600	519	81
Smice	31 221	8 029	9 477	142
Striny	12 191	110	82	28
Gombasch	9 660	26	23	13
Karmane	9 246	42	23	19
Jasov	2 398	28	16	12
MSK	6 018	108	93	16
Paříčká	3 859	103	72	31

Obsah

Obnovená Slovenská speleologické spoločnosť
 začala svoju činnosť
 Oznámenie o zložení orgánov SSS
 100 rokov Dobšinskej ľadovej jaskyne
 Meranie prietoku vody
 Jaskyniarsky týždeň 1970
 Z činnosti oblastnej skupiny č.3 - Rožnava
 Z činnosti oblastnej skupiny č.6 - Tisovec
 Z činnosti oblastnej skupiny č.7 - Brezno
 Z činnosti oblastnej skupiny č.9 - Lipt. Mikuláš
 Z činnosti oblastnej skupiny č.12- Ružomberok
 Z činnosti oblastnej skupiny č.14- Zvolen
 Z činnosti oblastnej skupiny č. 17-Dubnica n/Váhom
 Z činnosti oblastnej skupiny č.19- Dolné Orešany
 Poznámka redakčnej rady
 Upozornenie pre všetky oblastné skupiny
 Správy zo sveta
 Zahraničné novinky knižnice MSK
 Prírastok kníh a časopisov v MSK za máj a jún 1970
 Návštevnosť slovenských jaskýň za 1.polrok 1970

SPRAVODAJ

Slovenskej speleologickej spoločnosti
 č.2/1970

Vydalo Múzeum slovenského krasu, Liptovský
 Mikuláš, v rámci vnútro ústavných informácii
 pre spolupracovníkov v náklade 350 kusov.
 Zostavil a technicky upravil Vladimír Nemeč.
 Tlač: Okresný osvetový dom Liptovský Mikuláš